

FACTSHEET

novela zákona o pobytu cizinců

(sněmovní tisk 1091)

O co se jedná

- Novela přináší změny ve třech oblastech: 1) změny v pobytech občanů Velké Británie v souvislosti s Brexitem, 2) implementaci nařízení ETIAS týkající se občanských průkazů a dalších dokladů, 3) zhoršení postavení nesezdaných párů občan ČR – cizinec a některých dalších rodinných příslušníků českých občanů a občanů jiných států EU (někdy se hovoří o „vzdálených rodinných příslušnících“, důvodová zpráva hovoří o „oprávněných osobách“)
- Nesouhlasíme se zhoršením postavení rodinných příslušníků občanů ČR/EU – tedy se změnami v oblasti bodu 3, jedná se především o následující situace:
 - o Po dobu řízení o žádosti bude moci rodinný příslušník pobývat na území pouze do okamžiku oznámení rozhodnutí v prvním stupni (tedy ne po dobu odvolání);
 - o nemožnost pobývat na území bez víza v případě, že oprávněná osoba pobývá na území s občanem EU/ČR a vypršela jí platnost krátkodobého víza;
 - o povinnost k žádosti o povolení k pobytu doložit doklady prokazující úhrnný měsíční příjem rodiny;
 - o tzv. oprávněné osoby nebudou pro účely správního vyhoštění pokládány za rodinné příslušníky občanů ČR/EU

K čemu máme výhrady

- Zhoršení postavení nesezdaných párů a vzdálenějších rodinných příslušníků není dostatečně odůvodněno. Chybí zcela analýza dostupných dat (na kolik osob právní úprava dopadá, v jakém rozsahu dochází k tvrzenému zneužívání stávající právní úpravy apod.)
- Nejedná se o zpřesnění implementace evropského práva, ale o zpřísnění, které EU legislativa nepožaduje. Směrnice se na vzdálené rodinné příslušníky uplatní v podstatně větším rozsahu než tvrdí důvodová zpráva. **Tvrdé zacházení s rodinnými příslušníky českých občanů je tvrdým zacházením i s dotyčnými našimi občany.**
- Vážné pochybnosti panují o slučitelnosti novely s nálezem Ústavního soudu ze dne 27. listopadu 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, kterým Ústavní soud zrušil předchozí pokus o omezení práv rodinných příslušníků českých občanů (v meziresortním připomínkovém řízení na to upozornilo např. Ministerstvo spravedlnosti či Ústavní soud).
- Rozpor s judikaturou ECJ – např. rozsudek C-89/17 - Banger ze dne 12. července 2018. Soudní dvůr EU vyslovil, že vzdálení rodinní příslušníci mají právo na to, aby o jejich povolení k pobytu bylo rozhodnuto „na základě pečlivého posouzení osobních poměrů žadatele“.